

Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágóötös

Újabb dolgos hétköznapi várnak az RHK Kft-re

beszélgetés Dr. Kereki Ferencsel

2012-t a sikerek éveként értékelte a tavaly decemberi Tájolóban Dr. Kereki Ferenc, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Kft. ügyvezetője, legfőként azért, mert ünnepélyes keretek között átadták Bátaapátiban a kis- és közepes radioaktív hulladékok felszín alatti tárolóját. Az NRHT-ban és a másik három telephelyen várható ideji feladatokról, munkálatokról beszélt most lapunknak a cég első számú vezetője.

– Az RHK Kft. tizenöt évnyi kemény és kitaró munkája nyomán készült el a közel 68 milliárd forint értékű Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló Bátaapátiban, ahol december 5-én helyére került az első kilenc hulladék hordót tartalmazó betonkonténer. 2013 egyik legfontosabb feladata ehhez a projekthez kapcsolódóan, hogy a felszíni létesítményben tárolt további hordók jó egyharmadát, közel ezerháromszázat, szintén végleges helyére szállítsuk. Közben, ahogy a technológiai épületben szabadul fel hely, még idén újabb 960 kis- és közepes aktivitású, tömörített szilárd radioaktív hulladékot tartalmazó hordót tervezünk átvinni a Paksi Atomerőműtől. A hatékonyabb térkihasználás érdekében új projektbe kezdünk tavaly: most már az új típusú konténerek próbagyártása kezdődik az év első felében. További terveink megvalósításához szeptemberben ún. vizsgálati kamrát is nyitunk, és közben a másik kamratér nyugati oldalát is feltárjuk egy vágattal. Novembertől pedig a harmadik-negyedik tárolótér vágathajtása kezdődik. Természetesen mindeközben folyamatosan, a tőlünk megszokott biztonsággal és gondossággal üzemeltetjük ezt a létesítményünket is.

– *Milyen feladatokat kell elvégezni Pakson, a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójában idén?*

– A KKÁT-ban jelenleg 7477 kiégett üzemanyag-kazettát tárolunk biztonságos körülmények között, folyamatos ellenőrzés mellett. Idei terveink között tereprendezés és talajcsere szerepel a 33 kamramodulos kiépítéshez. Emellett megkezdjük az irányítástechnika rekonstrukcióját, ami előreláthatólag 2015-ig tart majd. Ezek a munkálatok nem befolyásolják a biztonságos üzemelést.

– *A hazai radioaktív hulladék-elhelyezés fontos helyszíne Püspökszilágy, ahol kizárólag intézményi (pl. kórházi, ipari) eredetű radioaktív hulladékot tárolnak. Milyen feladataik vannak a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) működtetése során 2013-ban?*

– Tavaly 500 sugárforrást és közel 10 m³ egyéb intézményi radioaktív hulladékot fogadtunk a létesítményben. Ezen hulladékok válogatása és csomagolása januárban befejeződött. A biztonság-növelő programunk keretében tavaly kiemelt 282 régebbi hulladék hordó tartalmának stabilizálása és átcsomagolása pedig március-áprilisban ér véget. A biztonság-növelő program következő szakaszához szükséges hatósági engedélyk beszerzése is a végéhez közeledik, és az építési engedély kiadása is folyamatban van. Szóval itt szintén a terveknek megfelelően halad a munka.

– *Valószínűleg a Tájoló olvasói számára az a legfontosabb kérdés, hogy mi várható 2013-ban a Nyugat-Mecsek térségében.*

– 2012-ben csak azt tudtam elmondani, hogy folyamatos monitoring-tevékenységet végzünk, ez természetesen most is folyik. Ma már – és az itteniek ezt a hírt, gondolom, régóta várták – elmondhatom,

hogy az elkészült kutatási terv alapján idén megkezdődnek a földtani kutatások a bodai térségben, amelynek keretében a szakemberek fúrásokat is végeznek majd. Tizenkét mélyfúrást és két sekélyfúrást tervezünk, a teljes fúrás hossz 11 360 m lesz, a legmélyebb fúrások 1300-1600 méter mélységig mennek le, és készül majd egy kutatóárok, egy kilométer hosszúságban.

– *A társaság és tevékenységének társadalmi elfogadottsága kiemelten fontos az RHK számára. Ennek vizsgálására, illetve a pillanatnyi helyzet felmérésére készül két évente közvélemény-kutatás a telephelyek vonzáskörzetében működő tájékoztatói és ellenőrző társulások területén. A soron következő felmérés épp most kezdődik. Milyen eredményre számít?*

– Őszintén szólva még egy kicsit jobbra, mint amilyen az előző volt, pedig tulajdonképpen azzal is elégedettek lehetünk. Ahogy mondja, cégünk – velem együtt – törekszik a jó lakossági kapcsolatokra, mert ez a térségekben zajló nyugodt szakmai munka előfeltétele. Azt gondolom, hogy a nyílt párbeszéd, amely

FALVAK HÍREI

BAKONYA

Bakonya Önkormányzati Hivatala 2013. január 1-től a kövágószőlősi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltségeként működik tovább.

Elkészült a családi napköziotthon épülete.

A 2013. évi START munkaprogram keretében az önkormányzat 6 fő foglalkoztatását tervezi. Jelenleg a résztvevők oktatása zajlik a mezőgazdasági projekt keretében.

BODA

Boda Önkormányzati Hivatala 2013. január 1-től a bicsérdi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltségeként működik. Ezen belül Boda látja el Cserdi és Dinnyeberki települések hivatali feladatait is.

Oktatás a START program keretében Bodán

BÜKKÖSD

A KEOP (Környezet és Energia Operatív Program) keretében három támogatásra nyújtott be pályázatot az önkormányzat. Az óvodában és a szennyvíztelepen áramtermelő napelemek elhelyezéséhez, az önkormányzati épületek esetében pedig azok szigetelésére igényelt támogatást. A napelemek elektromos kapacitása a tervek szerint 40 KW lesz.

CSERDI

Cserdi, a nemzetközi cigánypolitikában elért sikerei nyomán partnertelepülési megállapodás aláírását tervezi a közeljövőben.

A START közfoglalkoztatási programok megvalósításában nyújtott kiemelkedő szakmai tevékenysége elismerésül miniszterei oklevelet és plusztámogatást kapott Cserdi község önkormányzata. Március 1-től e munkaprogram keretén belül 60 fő foglalkoztatását tervezi az önkormányzat különféle mezőgazdasági munkákon. A 3000 m² területű földia-sátorban többféle zöldséget, a szántó-földeken pedig más kultúrnövényeket természetnek majd.

„RECEPT” címmel elkészült a cigányság jelenlegi helyzetét, és a lehetséges kiutakat bemutató film Bogdán László polgármester forgatókönyve alapján.

CSERKÚT

Cserkút Önkormányzati Hivatala 2013. január 1-től a kövágószőlősi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltségeként működik. A közös önkormányzati hivatal létrehozása miatt a helyi polgármesteri hivatalban szerdán 14 és 16 óra, pénteken 9 és 11 óra között van ügyfélfogadás.

A START munkaprogram keretén belül 7 fő foglalkoztatására nyílik lehetősége az önkormányzatnak, melynek során a mezőgazdasági földutak karbantartása, tisztítása a fő feladat.

HELESFA

2013. január 1-től Szentlőrinc Város Önkormányzatával hozott létre közös hivatalt a település.

A képviselő-testület döntése értelmében egymillió forinttal támogatja az önkormányzat a katolikus templom belső felújítását.

21 fő foglalkoztatását tervezi az önkormányzat a START munkaprogram keretében, jelenleg a dolgozók elméleti és gyakorlati képzése folyik.

HETVEHELY

121 milliós pályázati forrás segítségével 2013-ban megvalósulhat a településen az ivóvíz teljes arzénmentesítése. A program során felszíni létesítmények is épülnek majd. Ezzel a projekttel biztosítani lehet az egészséges ivóvizet a település minden lakója számára.

A START munkaprogram keretében, a tavaszi mezőgazdasági munkák megkezdése előtt, 20 fő részére tart oktatást „mezőgazdasági ismeretek” címmel a munkákat koordináló szakigazgatási szerv.

KÖVÁGÓSZÖLŐS

2013. január 1-től Kövágószőlős, Cserkút és Bakonya települések közös önkormányzati hivatala hoztak létre Kövágószőlős székhellyel.

Az Integrált Községi Szolgáltató Tér (volt művelődési ház) felújításának befejezését követően az új épületrész bebútorozását is elvégezték.

A Művelődési Ház új bejárata

KÖVÁGÓTÖTTÖS

Kövágótöttös képviselő-testületének döntése alapján, január 1-től Orfűvel hoz létre közös önkormányzati hivatalt a település. A helyiek továbbra is a polgármesteri hivatalban intézhetik ügyeiket.

A törvényi előírásoknak megfelelően, a képviselő-testület február 15-ig elkészítette a község 2013-as költségvetését.

Újabb dolgos hétköznapi várnak az RHK Kft-re beszélgetés Dr. Kereki Ferencsel

(Folytatás az első oldalról.)

kezdetektől az RHK Kft alapelve, ami a nehézségek őszinte feltárását is jelenti, képes fenntartani a lakosság bizalmát cégünk és tevékenységünk iránt. Szerintem az eddig lezajlott közvélemény-kutatások visszaigazolták, hogy a társaságnak és munkájának társadalmi elfogadottsága magas, és bízom benne, hogy az idej is hasonló – vagy még egy kicsit jobb – eredményt hoz majd mind a négy térségben. Ugyanis az elmúlt két évben is folyamatosan informáltuk a helybelieket, jó néhány rendezvényen is találkoztunk velük, és ugyancsak kihasználtuk a helyi újságok, egyéb médiumok adta lehetőségeket a tájékoztatásra. Azt gondolom, hogy a jó együttműködés a tájékoztató társulásokkal, a polgármesterekkel – amit évről évre, így idén is, együttműködési megállapodás foglal keretbe – ugyancsak hozzájárul ahhoz, hogy a helyi társadalom tudjon a munkánkról, és mi is tudjunk a helyi lakosok véleményéről. Mindennek pedig, meggyőződésem szerint, meg kell mutatkoznia a felmérésben is.

NyMTIT hírek

Február 8-án, a bodai Művelődési Házban tartotta idej első hivatalos ülését a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás.

Az eseményen részt vett Dr. Kereki Ferenc, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. ügyvezető igazgatója. Kovács Győző, az NyMTIT elnöke

röviden összefoglalta a tagtelepülések polgármestereinek az elmúlt időszak elvégzett feladatait, beszámolóját a társulás tagjai tudomásul vették és a beszámolót szavazatukkal elfogadták.

A napirendi pontok tárgyalása során Dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója vázolta a 2013-ban a Nyugat-Mecsekben tervezett feladatokat, és

NyMTIT ülés

ismertette a polgármesterekkel az RHK Kft. rövid és hosszú távú koncepcióját. Ezután került sor a 2013. évi támogatási szerződés ünnepélyes aláírására, amit Kovács Győző, az NyMTIT elnöke és Dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója látott el kézjegyével.

Dr. Kereki Ferenc a kilenc térségi polgármester társaságában

Road-show nyitány Bodán

Február 19-én, Bodán kezdődött a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK) tájékoztató körútja. A program a társulás minden településére eljutott (a legtöbb helyen épp lapzártánkkal egy időben zajlott). Témája a nagy aktivitású radioaktív hulladékok tárolójához kapcsolódó kutatások újraindítása volt.

A bodai tájékoztatón dr. Kereki Ferenc, az RHK ügyvezető igazgatója beszélt a szép számú megjelent előtt. Előadása kezdetén hangsúlyozta, hogy ha élvezzük az atomenergia előnyeit, kötelességünk megoldani a keletkező hulladékok sorsát.

Dr. Kereki Ferenc emlékeztetett arra, hogy a nagy aktivitású és hosszú felezési idejű radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére mélygeológiai tárolót kell építeni. Erre az eddigi ismeretek szerint a bodai agyagkő-formáció alkalmas lehet, ezért is kezdődnek újabb kutatások a térségben. Az is fontos, hogy a munka folyamán a cég

felhasználja a nemzetközi eredményeket, ugyanis a nukleáris technológia folyamatos fejlődése során határozott törekvések mutatkoznak az újrahaznosításra, tehát a nagy aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezését úgy kell majd megoldani, hogy szükség esetén visszanyerhetőek legyenek.

Az induló kutatásokról szólva az igazgató elmondta: arra kell választ kapniuk, vannak-e olyan tulajdonságai az agyagkő formációnak, amelyek esetleg kizárják azt lehetőséget, hogy itt hosszú távon stabil környezetet lehessen teremteni több száz méteres mélységben a föld alatt. A két legfontosabb feltétel, ami a mostani vizsgálódások tárgya, hogy a közet rengésbiztos legyen, és alacsony vízvezető képességű. A kutatások eredményei nyilvánosak lesznek.

Az új terepi kutatásokkal egy hosszú folyamat indul el. Legkorábban 2030-ban

épülhet meg a föld alatti kutatólabor, ami a további vizsgálatokhoz szükséges. A hatályos jogszabályok alapján a munka minden fázisában az illetékes szakhatóságok jóváhagyását is meg kell szerezni. Amennyiben az összes feltétel adott lesz, és a helybeliek is kinyilvánítják befogadási szándékukat, 2055-ben kezdődhet a tároló építése, az üzemeltetés kezdete 2064-re várható.

Dr. Kereki Ferenc hangsúlyozta: akármi lesz is a sorsa e hosszú idő alatt a hazai atomerőműveknek, a keletkezett hulladékot – beleértve a leszereléskor keletkezettet is – mindenképp el kell helyezni, ezt nemzetközi szabályok írják elő. Cége nevében annyit ígért, hogy az RHK ugyanúgy biztonsággal, felelősséggel és garanciákkal végzi majd itt is a munkát, mint tette a bátaapáti kis és közepes aktivitású hulladékártól esetében, illetve minden egyéb tevékenysége során.

Dr. Kereki Ferenc a kutatások jelentőségét hangsúlyozta a népes hallgatóságának.

Bodán a legifjabbak is jól töltötték ki az előadással kapcsolatos totót.

Tájékoztató Cserkúton és Kővágószőlősen

A nyugat-mecseki tájékoztató körút cserkúti és kővágószőlősi állomásán Nős Bálint, az RHK Kft. stratégiai és mérnöki irodájának vezetője tartott előadást a tervezett tárolóval kapcsolatos kutatásokról, a Bodai Aleurolit Formáció alkalmasságáról, a biztonság garanciáiról és a következő időszak feladatairól. Az ismertető után a megjelentek kérdéseket tehettek fel. A résztvevőket a hosszú, több évtizedes kutatómunka állomásai, pénzügyi háttere, a munkahelyteremtés lehetősége, és természetesen a biztonság szavatolása érdekelte leginkább. Az RHK Kft. szakemberének részletes és megnyugtató válaszai után a hallottakat felelevenítő totó kitöltése nyomán a cég munkatársai felhívták a megjelentek figyelmét a március elején kezdődő közvéleménykutatásra is.

Nős Bálint, a tájékoztató előadója Sándor Tibor kővágószőlői polgármester társaságában

Cserkúton is nagy érdeklődéssel tanulmányozták a kutatófúrás magmintáját

Várakozásteli, mozgalmas év lesz az idej

Beszélgetés Kovács Győzővel, az NyMTIT elnökével

Amikor az idej év feladatairól kérdeztük, gondokról, bizonytalanságról is szólt lapunknak a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás elnöke, Kovács Győző.

– Hogy indult ez a 2013-as év?

– Meglehetősen sok kérdőjellel. Természetesen szokás szerint elvégeztük év eleji teendőinket: elkészítettük az éves munkatervet, elfogadtuk az idej költségvetést, és aláírtuk a tárgyévi szerződésünket az alapkezelővel. Az önkormányzati törvény előírásai miatt felül kellett vizsgálnunk a társulási megállapodásokat. Ez is megtörtént, így az NyMTIT 2013-ban is készen áll arra, hogy elvégezze majd azokat a tájékoztatási feladatokat, amelyeket a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft.-vel való megállapodásban vállalt. Már tavaly decemberben egy társulási ülésen megismerhettük az RHK Kft. konkrét terveit a nagy aktivitású hulladék-tároló kutatásaival kapcsolatosan, aminek újabb részleteit tudtuk meg a legutóbbi ülésen. Ezek alapján bízhatunk benne, hogy idej újraindulnak a fűrások, és erősödni fog az RHK Kft. itteni jelenléte, ami megkönnyíti majd a munkát.

Ami viszont valószínűleg megnehezíti a dolgunkat, az az, hogy a járások megalkakulása kettéosztotta a társulás tagtelepüléseit, mivel Cserkút, Bakonya, Kővágószőlős és Kővágótöttös a pécsi járáshoz, Boda, Cserdi, Helesfa, Bükkösd, Hetvehely pedig a törvényi szabályozás értelmében a szentlőrinci járáshoz tartozik. A földrajzi elhelyezkedés miatt nem tudtak a társulás tagtelepülései egy járásba kerülni, és ez a helyzet némiképp nehezé teszi a további munkát. Kővágószőlős, Cserkút és Bakonya Kővágószőlős székhellyel, Boda, Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki és Bicsérd települések

Bicsérd székhellyel működnek majd, de Boda és Bükkösd önálló kirendeltséget kapott. Helesfa és Hetvehely Szentlőrinc városához csatlakoztak, míg Kővágótöttös Orfűvel hozott létre közös önkormányzati hivatalt, Orfű székhellyel. Ráadásul a változások – a közös hivatalok létrehozása, az állami finanszírozások megvonása – olyan helyzetet teremtettek, hogy a települések működésének finanszírozása is megnehezült. Szóval, sok a bizonytalanság, de igyekszünk mindent megtenni annak érdekében, hogy a társulás minél zökkenőmentesebben működjön tovább, hiszen az információk átadására folyamatosan szükség van.

– Sokat tépelődni nemigen van idő, hiszen február második felében az RHK Kft. szakembereinek közreműködésével tájékoztató körút indul a társulás tagtelepülésein, amelyet követően március elején közvélemény-kutatás zajlik majd.

– A közvélemény-kutatás mindig egyfajta mérőföldkő a társulás életében. Többek között választ ad arra, hogy a lakosság mennyire tájékozott a nagy aktivitású hulladék-tárolóval kapcsolatos kutatások ügyében, illetve mennyire ismeri a társulás tevékenységét. Vagyis megmutatja, hogy végzzük a munkánkat, megfelelően kommunikálunk-e?

Az összegző jelentés elkészültét követően, az eredmények elemzése után a társulás le fogja vonni a megfelelő következtetéseket, és meg fogja határozni, hol kell erősíteni a tájékoztatásban, mely területen milyen teendőink vannak.

– Milyen események várhatóak a társulás életében, amik már most tudhatók?

– Április 22-én Hetvehelyen rendezzük meg az immár hagyományossá vált, általános iskolásoknak meghirdetett Niels Bohr tanulmányi versenyt fizika és kémia tantárgyból. Az eseményen nem csak a települések tanulói lesznek ott, de minden polgármester személyesen is meg fog jelenni, ezzel is jelezve, milyen fontos ez a vetélkedés a társulás életében.

Továbbra is rendszeresen részt veszünk a kommunikációs értekezleteken, ahol mindig beszámolunk az elvégzett munkákról, megismerjük a másik három tájékoztató testvértársulást (az ITT, a TETT és a TEIT) tevékenységét, és egyeztetünk az RHK Kft. vezetőivel közös ügyeinkről. Ugyancsak kapcsolatot tartunk majd természetesen azokkal a szakcégekkel, akik a kutatással foglalkoznak, és az RHK Kft.-n kívül a Paksi Atomerőművel is. A társulás pedig havonta megtartja majd üléseit az aktuális ügyekről, feladatokról.

A munkatervünkben idej is szerepel szakmai út, ennek során olyan helyre szeretnénk ellátogatni, ahol előrehaladott kutatások folynak nagy aktivitású hulladék-tároló létesítésével kapcsolatban.

Továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartásra, hiszen az ilyenfajta tapasztalatsere is fontos a munkánkban. Társulásunk is tagja a GMF-nek, illetve az FSC-nek (a nukleáris létesítmények közelében lévő települések szervezete).

– Idej jubilál a Tájoló Nap, amelyet immár tizedszer rendez majd meg a társulás. Készülnek valami különlegességgel az ünnepi alkalomra?

– Még korai lenne bármit is mondani erről, hiszen hagyományosan szeptember végén, október elején kerül sor a nagy rendezvényünkre. Az biztos, hogy fontosságának megfelelő szerepet kap majd ez az évforduló, de a színvonalas tudományos szakmai fórumot, ami eddig mindig hozzátartozott a Tájoló Naphoz, idej is megrendezzük majd az RHK Kft. szakembereinek közreműködésével. Valószínűleg külföldi előadókat is hívunk majd.

– Milyen kommunikációs-tájékoztató eszközöket tart fontosnak a társulás munkájában?

– Elsőként említeném a helyi újságot, a most már évi öt alkalommal megjelenő Tájolót, amely reményeim szerint a kutatások előrehaladásával még gyakrabban kerül majd a portákra. Fontos az ugyancsak öt alkalommal megjelenő NyMTIT videó-hírlevél is, valamint a társulás honlapja. Természetesen a személyes találkozásokra, a kapcsolattartásra mindig is szükség lesz. Az Információs Park tablóinak, valamint a Kővágószőlős Látogató Irodának a felújítása is segíti a munkánkat. Ez utóbbiban a régi tablók helyére újak kerültek, aktuális tartalommal.

– Az Információs Park, illetve a Látogató Iroda felújítása – sok egyéb mellett – a Nukleáris Pénzügyi Alapból az RHK Kft. közvetítésével adott támogatásból valósult meg. Mire fordítja idej a társulás a támogatás összegét?

– A dolgok jelen állása szerint leginkább a működési költségek finanszírozására, hiszen, mint már mondtam, a mostani változások, – a közös hivatal létrehozása, az állami finanszírozások megvonása – nehéz helyzetbe hozta a településeket, így e nélkül a kiegészítő finanszírozás nélkül nem tudnának létezni.

„Ha megcsordul Vince...”

A Zsongorkő Baráti Kör rendezvénye Kővágószőlősen

Hagyományos, Szent Vince napi rendezvényt tartott január 26-án a kővágószőlősi Művelődési Házban a jól ismert civil szervezet, a Zsongorkő Baráti Kör.

Varga Géza, a baráti kör elnöke köszöntötte a meghívott vendégeket, köztük Sándor Tibort, Kővágószőlős polgármesterét, Dr. Hoppál Péter országgyűlési képviselőt, Havrán István borászt, Balázs Zoltán plébánost, Kovács Győzöt, a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás elnökét, Boda polgármesterét, Dr. Pandur József festőművészt, a Medgyessy Ferenc művészeti műhely vezetőjét.

Kővágószőlős életében már sok évtizedes múltra tekint vissza Szent Vince napjának megünneplése – mondta köszöntőjében Varga Géza. Igazából a szőlőművelők és a borászok napja ez, hiszen a gazdák ezen a napon figyelik meg a tőkékét, és ezen megfigyeléseikből következtetnek a eljövendő év termésének bőségére.

Szent Vince eredetileg a takácsok védőszentje volt, az idők folyamán azonban neve összekapcsolódott a bortermeléssel (talán mert a Vin-cent franciául százszoros bortermést jelent). Szent Vincét vidáman ünneplik, mert azt tartják, ez a nap a „szőlővessző pálfordulója”. A gazdák ezen alkalommal vince-vesszőt metszenek, és a szőlővesszőket a meleg szobában öblös szájú üvegebe teszik. Ha a vesszők kihajtanak, nem fognak elfagyni a szőlőszemek.

Sándor Tibor polgármester azzal köszöntötte a vendégeket, hogy ők az elsők, akik átléphettek az átépített és felújított Művelődési Ház – mostani nevén –, Integrált Közösségi Szolgáltató Tér ajtaját. A közel 90 millió forintos beruházás során egy könyvtár résszel és több korcsoport számára alkalmas helyiségekkel bővült az épület.

Balázs Zoltán atya a kővágószőlősi borszentelésen

Története legsikeresebb évét zárta 2012-ben a paksi atomerőmű

A legszigorúbb biztonsági előírások betartása mellett, üzleti tervét túlteljesítve, története legsikeresebb évét zárta az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. Tavaly az erőmű a magyarországi villamosenergia-termelés közel 46 százalékát biztosította, így minden eddiginél nagyobb arányt képviselt a hazai össztermelésből.

A kiemelkedő eredmény a létesítmény közel 90 százalékos teljesítménykihasználtságának volt köszönhető. Ebben a tekintetben Paks az elmúlt évtizedben a világon működő 400 atomerőművi blokk teljesítményének átlagánál jobb eredményt mondhat

magáénak. Mindezt a tavaly lezárult, Célzott Biztonsági Felülvizsgálat tanúsága szerint példaértékű működéssel érték el, ami a fegyelmezett üzemvitelt, jól tervezett és végrehajtott karbantartást is jelentett.

A paksi atomerőmű az 1-es blokk üzembe helyezése, 1982 óta összesen 382,6 terawattóra villamos energiát termelt. Társadalmi elfogadottsága változatlanul magas, az elmúlt tíz évben folyamatosan 70 százalék felett volt.

A létesítmény környezetre gyakorolt hatásáról elmondható, hogy 2012-ben a kibocsátási korlátok 1 százalékát sem érték el.

Varga Géza, a Zsongorkő Baráti Kör elnöke szerint is fontos a hagyományok tisztelése

Ki volt Szent Vince? – tette föl a költői kérdést Dr. Pandur József. – Neve latin eredetű: Vincentinus – jelentése győzedelmes. Zaragozai Vincét, a valenciai püspök diakonusát a Diocletianus-féle utolsó nagy keresztényüldözés idején, Valenciában vetették börtönbe, és 304-ben, hosszú kínzatás után halt vértanúhalált. A helytartó a temetést is megtagadta tőle: a holttestet kidobták a szántóföldre, kutyák és madarak martalékául. A legenda szerint ekkor Isten egy nagy hollót küldött, amely megvédte a tetemet, ezért zsákba

varrtak, és kőkoloncokkal a tengerbe vetették. A hullámok azonban újra meg újra a partra sodorták a szentet, míg egy keresztény illően el nem temette. Csontjait Valenciában őrzik.

A kővágószőlősi gazdák büszkék lehetnek arra, hogy először ide jutott el a pécsi Mindszentek templomban őrzött Szent Vince ereklye – zárta gondolatait Dr. Pandur József.

A rövid történeti bevezetőt követően került sor a gazdák által hozott borminták és „vince-vesszők” megáldására és megszentelésére Balázs Zoltán atya közreműködésével.

Havrán István borászati szempontból értékelte a 2012-es évet. Többek között elmondta, hogy jelentős fagykár nem sújtotta a megyét, napfényben gazdag év volt a tavalyi, ám a szokásosnál csapadékosabb. Így a 2012-es évjárat íze savasabb, ezekre a borokra úgymond a karcsú ízek jellemzőek.

Végül a baráti kör szakácsai ízletes vacsorát tálaltak a résztvevőknek, majd a megjelent borászok lehetőséget kaptak saját boraik bírálatára a jelenlévő szakemberek részéről.

...és náluk mi a nukleáris helyzet?

A villany szó szerint létszükségletünk. Öröm, hogy hazánkban jelenleg nincsenek ellátási gondok, ám gondolni kell a jövőre is. Ezért már most meg kell tervezni a biztonságos ellátást - legalább a század közepéig előre tekintve.

A Magyarországon működő 4 reaktor összesen 2 GW teljesítményt ad, 40% feletti részvétellel az ország ellátásában, és ez az üzemidő-hosszabbításnak köszönhetően még további húsz évig így is lesz. 2037-ben le kell állítani az utolsó atomreaktorunkat, és már előtte sorra pótolni kell előregedett szén-erőműveinket is. Mindeközben - szakértői becslések szerint - hazánk villamosenergia-igénye évi 1,5-2%-kal növekszik. E tényeket is figyelembe vette a magyar kormány, amikor tavaly úgy döntött, hogy - az előző parlamenti ciklus képviselőinek szinte egyöntetű támogató határozata alapján - tendert készít elő új, 1000-1200 MW teljesítményű reaktor építésére.

Természetes igény tehát bárki részéről, hogy informálódjon arról, mi a helyzet az Európai Unióban a nukleáris energia hasznosítása terén. E rövid áttekintésben igyekszünk ezt felvázolni.

A huszonhét tagország közül tizenhétben van, volt, vagy lesz atomerőmű. A tíz „mentes” között van Ciprus és Málta, de az atomenergiával hagyományosan szembenálló (ám a nálunk elutasított vízenergiát bőven felhasználó) Ausztria is.

Az EU-országok, ahol működik atomerőmű:

Belgium: 7 reaktor üzemel, kerekén 6 gigawatt (GW = 1000 megawatt, MW) teljesítménnyel, melyek az ország ellátásának több mint a felét adják. Bár politikai nyomásra 2003-ban úgy döntöttek, hogy kivonulnak az atomenergiából, mára változott a helyzet: ellátási zavaroktól tartva sorra hosszabbítják reaktoraik üzemidejét.

Bulgária: Jelenleg 2 egység működik, 1,9 GW teljesítménnyel, 33%-os részesedéssel az ellátásban, mivel négy teljesen elavult reaktort az EU követelésére 2002 és 2006 között leállítottak. Belenében elkezdtek két, egyenként 1000 MW teljesítményű orosz egység építését, ám pénzügyi okokra hivatkozva ezt 2012-ben leállították. Az orosz fél folytatást, vagy jelentős kártérítést követel.

Csehország: 6 működő reaktorának összteljesítménye 3,7 GW, részesedése az ország ellátásában 33%. Ez évben várható,

hogy eredményt hirdetnek a Temelínben építendő, 1200 MW új reaktorokra kiírt tenderben. A három meghívott pályázó között ott szerepel a hazai Škoda vállalat, orosz közreműködéssel.

Finnország: 4 működő egységének összteljesítménye 2,7 GW, részesedése az ország ellátásában 28%. Végéhez közeledik - a tervezetthez képest legalább öt év késéssel, és dupla költséggel - a francia Areva által tervezett, 1600 MW-os új blokk építése Olkiluotóban, valamint előkészületek folynak további 1400-1650 MW teljesítményű reaktorok építésére.

Franciaország: A világ egyik vezető atomhatalmának számít, 58 blokk működik, több mint 63 gigawatt teljesítménnyel, 71%-os részesedéssel az ellátásban. Jelenleg az Areva egy 1600 MW teljesítményű reaktort épít Flamanville-ben, és további egységeket is terveznek.

Hollandia: 1 működő egysége van, 500 megawattnál kisebb teljesítménnyel, részesedése az ország ellátásában mindössze 3%. A 2010-ben hatalomra került kormány meghirdette, hogy ha kormányzásuk idején lesz vállalkozó reaktor építésére, jelentkezését támogatni fogják. Tavaly ősszel a választások után új kormány alakult, és az új atomerőműre vonatkozó terveket elhalasztották.

Nagy-Britannia: 18 működő reaktoruk 10 GW teljesítményt ad, részvételük az ország ellátásában 16%. Az országban mind politikai, mind társadalmi oldalról egységes törekvés mutatkozik az atomenergia további alkalmazására. A kormány új engedélyezési eljárást dolgoztatott ki és eldöntötték, hogy új erőművet kell építeni minden előregedett reaktor helyett. Folyamatban is van az új erőművek engedélyeztetése. Érdeklőség: az orosz Roszatom tavaly kifejezte készségét, hogy beható információkat küld VVER típusú új reaktorairól a brit szakhatóságoknak.

Németország: Itt különös a helyzet. Az országnak 9 működő reaktora 12 GW teljesítményt ad, nagyjából 23%-os részesedéssel az ellátásban. A fukusimai tragédia után a kormány és a parlament határozatot hozott, hogy 2022-ig az országnak teljesen ki kell vonulnia a nukleáris energiatermelésből, és az energiaszükségletet elsősorban megújuló energiával, főként széllel kell pótolni. A szélenergiára való erőltetett áttérés máris rendkívüli gondokat okozott: egyrészt ehhez nem megfelelő az ország jelenlegi áramátviteli hálózata, a kiépítés pedig több

milliárd euróba kerül és hosszú időbe telik. Másrészt pedig máris akut gondot jelent az energiahálózat irányítási rendszerének átalakítása, modernizálása. Gazdasági-energetikai szakértők szerint valószínűsíthető, hogy a szeptemberi választások után a mostani antinukleáris álláspont változni fog.

Románia: 2 működő reaktoruk 1,3 GW teljesítménnyel az ország igényének 19%-át látja el. A román kormány két újabb egység építését tervezte Cernavodă telephelyen, az engedélyezések megtörténtek, ám egyelőre a hiányzó pénzügyi háttér miatt továbblépés még nem történt.

Szlovákia: A 4 működő reaktor összteljesítménye kerekén 1,8 GW, ezekkel az ország igényének több mint a felét látják el. Jelenleg két, VVER típusú reaktort építenek a mohi telephelyen, ezek indítását legkésőbb jövő évre tervezik.

Szlovénia: 1 működő, 700 megawattos reaktoruk az ország energiaigényének 38%-át fedezi. Korábban terveztek bővítést, de jelenleg nincsenek ilyen projektek, bár hivatalos részről elutasítás sem tapasztalható.

Spanyolország: 8 működő reaktoruk teljesítménye mintegy 7,5 GW, ez az ország termelésének 20%-át jelenti. Komoly viták bontakoztak ki a fukusimai tragédia után, mivel a Garoña atomerőmű ugyanolyan típusú és életkorú, mint a súlyosan sérült Daicsi-1 blokk. Az üzemidő-meghosszabbítás időtartamát hol elfogadták, hol csökkentették, hol visszavonták. A többi, 1000 MW-os reaktor esetében várható, hogy az üzemidőt 60 éves korukig meghosszabbítják, azzal a kikötéssel, hogy 40 évi működés után felújításokat kell végezni. Az ország jelenlegi súlyos gazdasági helyzetében új reaktor építését nem tervezik, mivel egyrészt a fogyasztás visszaesett, másrészt pedig jelentős mértékben növelték a szél- és napenergia-termelést.

Svédország: 10 működő reaktoruk összteljesítménye 9,4 GW, és ezzel az energianyújtás 38%-át fedezik. 1980-ban az akkori kormány úgy döntött, hogy 2010-ig bezárják az összes atomerőművet, ennek nyomán két blokkot le is állítottak. A kieső energiát a megmaradt felújításával és teljesítményük növelésével sikerült pótolni. A jelenlegi törvények szerint csak abban az esetben lehet új reaktort építeni, ha egy régit véglegesen leállítanak. Ennek szellemében a Vatten-

(Folytatás a következő oldalon.)

fall energetikai társaság tavaly nyáron engedélyért folyamodott új reaktorok építésére. A hozzájárulás több éves procedúra nyomán születhet meg.

Az EU-országok, ahol volt, illetve lesz atomerőmű:

Észtország: Eddig nem termeltek atomenergiát, de közös erőmű építését tervezték Litvániával. Ezt tavaly népszavazás elutasította, ám az eredmény nem kötelező hatályú. Ugyanakkor tervezik a részvételeket egy épülő finn erőműben is.

Lengyelország: Az országban nincs működő reaktor, bár 1982 és 1989 között folyamatban volt egy paksi típusú (VVER) erőmű építése, de ezt 1990-ben az akkori új kormány leállította és a már meglévő részegységeket eladták. 2005-ben viszont egy másik kabinet – elsősorban környezetvédelmi okokra hivatkozva – elhatározta az atomenergia alkalmazását, 2020-as indulással. 2012 őszén négy állami tulajdonú lengyel vállalat szándéklevelét írt alá az első lengyel atomerőmű tervezésére, építésére és üzemeltetésére.

Litvánia: Jelenleg nincs működő reaktora, a korábban üzemeltetett kétöt az EU előírására 2004-ben és 2009-ben leállították. 2006-

ban a három balti ország elhatározta közös erőmű építését Litvániában. A tervezési és építési feladatokra a japán Hitachi választották. Az Észtországnál említett, nem kötelező érvényű népszavazás jelentős többséggel elutasította az atomerőművet, egyelőre a folyamatok átmeneti állapotban vannak.

Olaszország: A nukleáris energia-termelésben legrégebben jelenlévő országok egyike. 4 reaktoruk közül az első 1963-ban állt üzembe, ám 1987-ben valamennyit leállították. 2008-ban az akkori kormány nagyteljesítményű atomerőmű építését tervezte, amely 2030-ra az ország villamosenergia-igényének negyedét fedezte volna, de ezt a 2011 nyarán tartott népszavazás elutasította, és azóta a helyzet nem változott.

Kérdés, lehet-e, szabad-e általános következtetéseket levonni az európai nukleáris technika helyzetével és fejlődésével kapcsolatban, hiszen látható, hogy az itt felvázolt kép egyáltalán nem egységes. Mindenesetre a fukusimai baleset utáni félelem (vagy inkább hisztéria) közel két év elmúltával lecsengett. Az eddigi szakértői elemzések azt mindenképpen kimutatták, hogy az irtózatos méretű, 9-es intenzitású föld-

rengést az erőművek biztonsággal kezelték – a tragédiát a közel 16 méter magas cunami óriási víztömege okozta. Ugyanakkor, mára már világosan látható, hogy a megújuló energiák sem teljesen „tiszták”, és jó néhány új problémát vetnek fel – többek között igen nagy pénzügyi ráfordításokat és hatalmas kutatási-fejlesztési munkát igényelnek.

Dr. Szentgyörgyi Zsuzsa villamosmérnök,
a Magyar Mérnök Akadémia tagja

Bormustra Bodán

Február 16-án tartotta idei borszentelő és bormustra rendezvényét a Bodai Kertbarát Kör a Művelődési Házban. Az eseményen jelen volt Kovács Győző, az NyMTIT elnöke, Boda polgármestere, Lévai Sándor, Kővágótöttös, Bogdán László, Cserdi és Vér József, Bicsérd polgármestere, valamint Balázs Zoltán plébános, Varga Géza borász, a Zsongorkó Baráti Kör elnöke, Bakó Attila, a Pécs és Vidéke Hegyközség hegybírója, Vadai Mihályné és Vadai Mihály borászok.

Varga József, a bodai Kertbarát Kör vezetője bevezetőjében rövid áttekintést adott a helyi szőlőtermelésről. Többek

között elmondta, hogy levéltári adatok szerint már az 1200-as években jelentős szőlőtermesztés folyt a környéken, a mostani nyilvántartás pedig 80 hektárnyi szőlőtöket tart számon, amelynek 90 százaléka van művelés alatt. Arról is beszélt, hogy az önkormányzat 2012-ben új szőlőfajták telepítését kezdte el, nevezetesen a pécsi cirfandlit. 2013 tavaszán egy új nemesítésű, betegségeknek jobban ellenálló fajtából ültetnek 200 tőket, PANNONIA néven, amihez a talaj előkészítését az ősz folyamán elvégezték.

A jelenlévőknek Bicsérd, Boda és Zók községek általános iskolásai a szőlő és a bor szeretetéről szóló műsorral kedveskedtek, majd Balázs Zoltán atya megáldotta és meg-szentelte a borokat meg a szőlővesszőket.

Az eseményt záró bormustra keretében a gazdák mutatták be legjobb boraikat. A kóstolásra és véleményezésre Bakó Attila, Vadai Mihályné, Vadai Mihály és Varga Géza borászok vállalkoztak. Természetesen minden jelenlévő kiválaszhatta a nemes nedük közül a maga kedvencét.

Varga József a környéki bortermelésének múltjáról és jelenéről beszélt

NYUGAT-MECSEKI
Tájéoló
Bakonya, Boda, Bükksüd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös

KISTÉRSÉGI LAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest, Szabadság tér 7.)
Felelős kiadó a kft. ügyvezető
igazgatója. Szerkeszti
a szerkesztőbizottság.
Készült a Ferling PR Kft.
közreműködésével.
Nyomás: V-TESA Bt.

ISSN 1786-0563